

VERDENS MEST ALSIDIGE SLR-SYSTEM

SLR-TEST
PENTAX LX:

Pentax, der de senere år har satset på rene amatørkameraer på 24x36 SLR-fronten, har nu gjort det kunststykke, at springe direkte op i den superprofessionelle klasse. Og fabrikken har gjort det med et sådant talent og med en sådan indsats af tekniske og økonomiske ressourcer, at det nye Pentax LX system på mange punkter overgår, hvad man hidtil har kunnet få. Prisen er naturligvis derefter.

Af Steen Frimodt

Pentax har med sine tidligere Spotmatic-modeller appelleret til mange professionelle fotografer, som foretrak Pentaxens elegante, men alligevel robuste kamerahus med indbygget lysmåler, fremfor en »skrumlet«

Nikon F Photomic. Dette naturligvis forudsat, man ikke havde brug for motor, udskiftelige søgere, osv. De nyere Pentax-modeller MX og ME har derimod fortrinsvis henvendt sig til amatørfotograferne.

Men nu vender Pentax altså tilbage med et professionelt kamerahus, der kombinerer alle de tidligere dyder med de nyeste teknologiske finesser. Og resultatet er blevet særdeles vellykket - man skal ikke lade sig narre af det næsten selvudslettende ydre. Ved nøjere eftersyn ser man hurtigt, at LX-modellen indeholder alt, hvad hjertet kan begære - herimellem mange detaljer, som man ikke finder på andre kameraer.

Kamerahus og lukker

Ved første øjekast ligner det forholdsvis kompakte kamerahus de fleste andre på markedet, men i hånden mærker man straks kvaliteten i alle detaljer.

Lukkerstyringen sker enten med

manuelle indstillinger på den traditionelle lukkertidsknap eller automatisk, hvor lukkertiden beregnes og indstilles på grundlag af den aktuelle blændeindstilling.

Lukkertiden indstilles manuelt fra 1/2000-4 sek. samt »B« og »X« (1/70 sek.). På »Auto« indstiller kameraet trinløst lukkeren fra 1/2000 sekund til 125 hele sekunder!. Som et stort plus kan samtlige lukkertider fra 1/2000 til »X« (1/70 sekund) indstilles manuelt, selv om batterierne skulle svigte.

I den vandret kørende lukker har man fremstillet gardinerne af titanium-folie (som Nikon og Canon F 1). Desværre er den mekaniske styring ikke præcis nok ved de hurtigste lukkertider.

Søgersystemet

LX-huset kan forsynes med søger efter eget valg. Foruden standardsøgeren (FA-1) med »Hot shoe« og indspejling af blændeindstilling, findes bl.a. søgerlup (FE-1) samt en basissø-

ger (FB-1), som kan forsynes med tre forskellige øjestykker - alle med indspejling af blændetal. Det drejer sig om standardøjestykke (FD-2), skaktsøger (FD-1), samt den drejelige sportssøger (FC-1), hvor man kan se hele søgerbilledet med øjet 10 cm fra okularet.

Jeg fandt, at det ofte var meget bekvemmere at se skråt ned i søgeren i stedet for med den sædvanlige sigtretning - især hvis kameraet er på stativ. Ved makrooptagelser er øjestykket med lup sagen. Som en særlig finesse er flere af søgerne forsynet med dioptrikorrektion.

Selve søgerhuset frigøres let ved at dreje en lille tap.

Søgerbilledet er stort og kontrastrigt. Jeg er kun ked af, at lukkertidstallene træder ind i selve søgerbilledet.

Den lukkertid, som automatikken forventes at vælge, angives med en lysende diode. Manuelle indstillinger angives mekanisk med en blå fane,

← som også, kan ses uden strøm. Dioderne tændes ved et let tryk på udløserknappen. Slukker igen efter 25 sek. - det skulle være tilstrækkeligt.

Lysdioder

Ved manuel indstilling af lukkertiden angiver en lysdiode, hvilken lukkertid lysmåleren anbefaler med den aktuelle blændeindstilling. Desværre arbejder dioden kun i hele trin, så det er vanskeligt at lave helt nøjagtige eksponeringsbestemmelser. Automatikken arbejder dog trinløst og meget nøjagtigt.

Ved indrykning af kompensering (op til ± 2 blændetrin) nedfældes en rød fane i søgeren.

Standardmatskiven med snitbillede og mikroprisering kan udskiftes med 8 andre. Udskiftningen sker gennem objektivåbningen. Desværre er det ikke helt nemt at gøre det med den medfølgende pincet, så er man tilpas fummelfingret, er der risiko for at ridse spejl og matskive.

Målesystemet

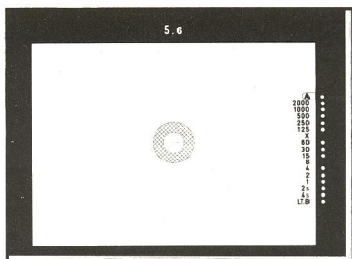
Et af kameraets stærke sider er det såkaldte Integrerede Direkte Målesystem (IDM). Målecellen (nyudviklet siliciumcelle) er anbragt i bunden af kamerahuset. Den aflæser den lysmængde, der falder på filmplanet med centervægt. En af fordelene ved at anbringe den her fremfor i søgerprismet er, at man kan udskifte søgersystemet og alligevel beholde alle funktioner. Man får også mulighed for at styre flashoptagelserne via kameraets eget målesystem. Endelig vil afvigelser i objektivets virkelige blænde-værdi automatisk blive korrigeret (gælder især ved Zoom-objektiver, hvor lysgenmængden påvirkes af brændviddeindstillingen).

Ved auto-optagelser måler cellen lyset, der falder på filmplanet. Men da spejlet og lukkergardinet spærrer for lyset inden eksponeringen, er man nødt til at give fotografen oplysning om lysforholdene på anden vis. Hovedspejlet har et halvgennemskinneligt område, som lader tilstrækkelig lys slippe igennem, så det via et hjælpspejl, som er hængslet under hovedspejlet, kan nå fotocellen i bunden af kamerahuset.

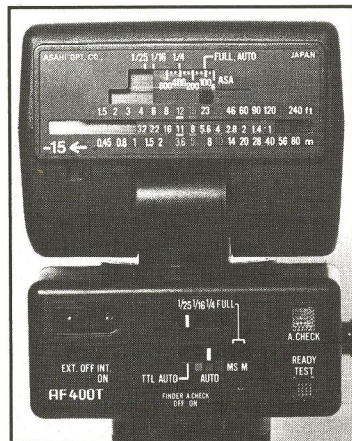
Ved hurtige lukkertider, hvor spaltelukkere kun afdækker en stribe på filmen ad gangen, måler cellen resten på selve lukkergardinet. Det er derfor forsynet med et mønster, som reflekterer lyset på nogenlunde samme måde som filmen. Som en særlig finesse i den forbindelse kan man stadig måle lyset selv om spejlet er opfaldet (for at nedsætte vibrationer ved fx mikroskopoptagelser). Med aftaget søgerprisme kan man nemlig se lukkertids-skalaen med lysdioden.

Flashfotografering

Som nævnt har man mulighed for at styre flashoptagelserne via kameraets målecelle. Man kan arbejde med alle blændeåbninger - hvis ellers lyset

Søgeren indeholder alle nødvendige informationer.

Den store stavflash AF 400 T har fuldt vridbart hoved. Normalt behøver man kun at interessere sig for ASA-indstilling og tænd/sluk - kameraet sørger for resten.

Basissøgeren, der giver skråt indkig på matskiven. Man kan til den vælge mellem tre forskellige øjestykker.

rækker. Der kræves ingen ekstra beregninger, når man arbejder med indirekte lys eller ved næroptagelser.

Måleren tager hensyn til det eksisterende lys, og flashen antændes kun, hvis det er nødvendigt. Kameraet indstilles naturligvis automatisk på flash-tiden 1/70 sek., når flashen er opladet. Systemet er også perfekt, hvis man vil opbløde skygger under forholdsvis gode lysforhold.

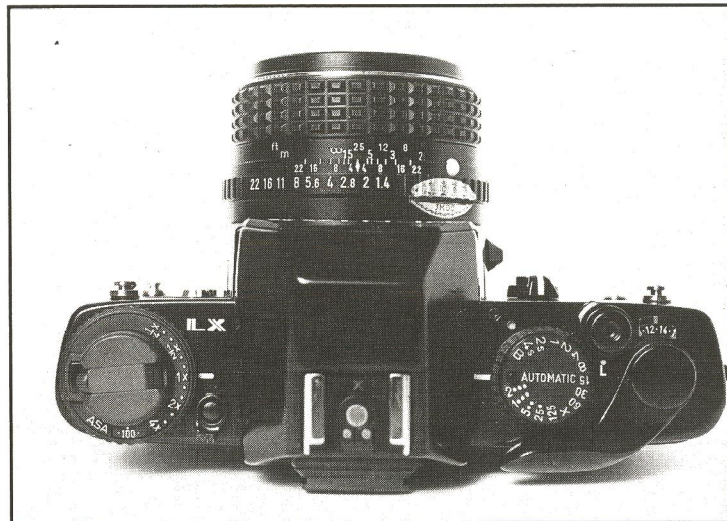
Specialtilpassede elektronblitz

Superautomatiske elektronblitz skal

nødvendigvis konstrueres specielt til det pågældende kamerasystem. Pentax har derfor konstrueret to nye flashenheder, nemlig AF-280 T (ledetal 28), som skal anbringes i tilbehørs-skoen, samt den kraftige stavflash AF 400 T (ledetal 40). Begge har fuldt drejelig reflektor.

Ved næroptagelser kan lysmængden reduceres, så der kan opnås op mod 5 glimt i sekundet.

Til den store flash leveres desuden kameraskinne, NiCd - batteribox, strømforsyning og netstik.

På højresiden findes fremtræksarm, lukkertidsknop, udløserknop med lås, billedtæller, der løber baglæns ved tilbagespoling samt et lille rødt vindue, der på traditionel Pentax-vis angiver om lukkeren er spændt. På venstresiden ses ASA-indstillingen med korrektionsring og låseknop samt en lille vippear, der frigør prismehuset. På fronten anes selvdøseren, der også virker som nedblændingsknop og spejllås.

Kamera forsynet med motor-drive med NiCd-strømforsyning samt den store stavflash AF 400 T. Perfekt for den hurtigarbejden- de reportage-fotograf.

Tekniske data

Type: 35 mm enøjet spejlfleks.

Fabrik/importør: Asahi Pentax, Japan/Polack, Birkerød.

Objektivfatning: Pentax K-bajonet.

Lukker: Vandret kørende spaltelukker af titaniumfolie. Automatiske tider styres elektronisk i området 1/2000-125 sek. Manuelle lukkertider styres mekanisk fra 1/2000-»X« (1/70 sek) og elektronisk fra 1/60-4 sek. De mekanisk styrede tider fungerer også uden batteri.

Selvuløser: Mekanisk styret med 4-12 sek. forsinkelse.

Flash-kontakt: Med Pentax AF 280 T og AF 400 T flashenheder kan blitzlyset styres via kameraets målecelle. Flashtiden indstilles automatisk ved opladet flash. Med andre flashenheder anvendes sædvanlig bøsning eller »Hot shoe« og lukkertiden indstilles manuelt.

Lysmåler: Siliciumcelle måler lyset på filmplanet med centervægt. Følsomhed EV 1-EV 19 (100 ASA/f 1,4). På Auto er følsomheden EV \pm 5-EV 20. 6-3200 ASA \pm 2 trin korrektion med advarsel i søgeren. Anbefalede lukkertider angives med diode i søgeren.

Batteri: 2 stk. 1,5 V alkaline eller sølvoxid. Strømmen sluttes ved et let tryk på udløserknappen. Den afbrydes automatisk efter 25 sek.

Filmtransport: Hurtigoptræksarm med 120° vanding og 25° beredskabsleje. Signal for spændt lukker. Tælleværk løber baglæns ved tilbagespoling. Kan tilsluttes motorer.

Diverse: Udskifteligt søgersystem og matskiver. Spejllås, nedblændingsknap samt fuldt udbygget tilbehørsprogram med databagstykker, flash, fjernbetjeningsudstyr osv.

Vægt: 565 gram (kamerahus med databagprisme).

Priser:

Kamerahus uden søger: 5.995,- kroner.

Søger: FA-1 W: 1.000,-. Basissøger (FB-1): 1482,- + standardøjestykke (FD-2): 312,- eller lup (FD-1): 855,- eller sportsøjestykke (FC-1): 615,-.

Flash: AF 280: 1459,- og AF 400: 3500,- (med kameraskinne og batteriboks).

Motorer: Winder: 2340,- og Motordrive: 3890,- + batteriholder 900,- eller NiCd 1700,- (med oplader).

Lille håndgreb: 72,-

Matskiver: 162,-.

Lukkertest Pentax LX

Eksp. tal	Kamera 1	Kamera 2	Kamera 3
4 sek.	excellent	excellent	excellent
2 sek.	excellent	excellent	excellent
1 sek.	excellent	excellent	excellent
½ sek.	\div 9	excellent	excellent
1/4	\div 9	excellent	excellent
1/8	\div 10	excellent	excellent
1/16	\div 13	excellent	excellent
1/32	\div 13	excellent	excellent
1/64	\div 13	excellent	excellent
1/128	excellent	excellent	+15
1/256	excellent	excellent	+20
1/500	excellent	excellent	+6, +18, +13
1/1000	\div 5, +13, +4	\div 8, +13, +12	\div 2, +15, +11
1/2000	+35, +57, +42	+34, +61, +61	+39, +59, +57

Lysmålerest

LV 9	0	0	\div ½
LV 15	0	0	\div ½

Automatiktest

LV 9	\div 0,1	\div 0,1	\div 0,1
LV 15	0	0	0

Bemærkninger

Lysmålerangivelsen springer i hele blændetrin, hvilket gør måleren uegnet til kritisk lysmåling i forbindelse med manuel eksponering.

Der var en minimal difference i afstandsindstillingen på to kameraer. Måleresultaterne var generelt set fine, især var den automatiske eksponering usædvanlig nøjagtig og helt uafhængig af det anvendte objektiv. Det kan dog ikke anbefales at bruge 1/2000 sekund, da den i praksis målt til 1/1350 sekund.

X-tiden målt på alle tre kameraer til 14,3 ms, svarende til 1/70 sekund.

Fakta om testmålingerne

Testmålingerne er foretaget i samarbejde mellem FOTO & Smalfilm og fotoværkstedet S.E. Svendsen i Glostrup. Følgende er kontrolleret: Lukkertid, lysmåler, afstandsindstilling, blitzkontakt, springblændemekanisme og blændeåbning.

Lukkertesten er foretaget på et elektronisk instrument, der måler eksponeringen tre forskellige steder i filmplanet samtidig. Lukkertiden er perfekt, hvis den ligger mellem plus 19 % og minus 16 % af den korrekte eksponeringstid - svarende til plus/minus ¼ blænde.

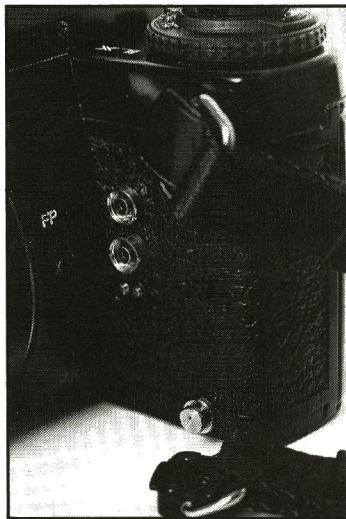
Excellent i skemaet betyder, at den målte eksponeringstid har ligget indenfor plus/minus 1/8 blænde, svarende til plus/minus 8 %. Plus 40 % og minus 30 % svarer til plus/minus ½ blænde, mens plus 100 % og minus 50 % svarer til plus/minus 1/1 blænde.

To tal med bindestreg imellem, eksempelvis \div 4 - +12 betyder, at lukkertiden ved den pågældende indstilling ikke er konstant, men svinger mellem minus 4 % og plus 12 % - svarende til ca. ¼ blænde. Tre tal med kommaer imellem betyder, at eksponeringen ikke har været helt jævn over filmfladen. Hvis talrækken eksempelvis er \div 17, +8, +12 betyder det, at første del af billedet underbelyses med 17 %, mens midten underbelyses 8 % og sidste del overbelyses 12 %. I dette tilfælde er eksponeringsvariationen ca. ½ blænde.

Ved automatiske kameraer kontrolleres lysmåler/lukkertid/blænde-kombinationen ved to lysstyrker (LV 9 og LV 15). Måleresultatet »udskrives som lysværdital +0,2 betyder 1/5 blændes overbelysning, mens \div 1,0 betyder 1/1 blændes underbelysning. Ved denne test kontrolleres også forskellige objektivs indflydelse på resultatet, hvilket giver et mål for blændemekanismerens nøjagtighed.

Kontrollen af lysmåleren foregår i finjusteret lyskasse. Afstandsskalaen kontrolleres ved hjælp af en såkaldt kollimator.

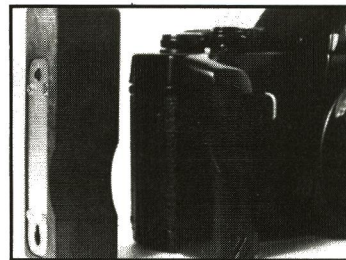
Fa. S.E. Svendsen har kun ansvar for kontrolmålingerne, mens subjektive bedømmelser såsom lysstyrke i søger, spejlstyrker, betjeningskomfort og mekanisk kvalitet udelukkende skyldes FOTO & Smalfilm.

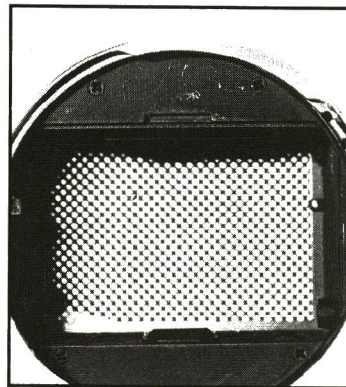
Den geniale trykglas-fastgørelse af kameraremmen giver fuld bevægelighed.

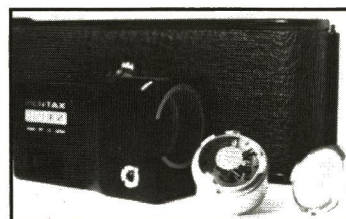
Fleere af søgerne er forsynet med justerbar øjenkorrektion.

Huset kan forsynes med et lille håndgreb (fordel med påsat motor). Man kan også selv udforme et håndgreb af en rå klods, som består af et plastmateriale.

Målecellen i bunden af kamerahuset modtager information om lysforholdene enten via et hjælpespejl under den halvgennemskinnelige del af hovedspejlet (her opfældet) eller fra lukkergardinets mønster eller endelig under eksponeringen (på »Auto«) fra filmen.

Det særlige watch-data bagstykke med det lille ur udtaget. Man kan i stedet bringe en »prop«, hvorpå man kan skrive ting, som man ønsker indkopieret på optagelsen.

Motorer

Pentax LX har ligesom de andre moderne topkameraer tilslutning for to typer motorer. Enten en winder med op til 2 billeder/sek. eller et motordrive med op til 5 billeder/sek. Begge er kompakte og kan sørge for tilbagespoling af filmen. Winderen drives af 4 stk. 1,5 V AA-batterier, mens motordrevet kan tilsluttes batterigreb, NiCd-batterier med opladningsstik eller Power Pack, der kan tilsluttes direkte til lysnettet. Der kan naturligvis også tilsluttes fjernbetjeningsudstyr.

Billedtælleren tæller baglæns ved tilbagespoling, så man kan dobbelt-eksponere tidligere optagelser såvel som få 100 % sikker tilbagespoling - en finesse alle kameraer burde have.

Bagstykker

Der findes filmmagasin til 250 optagelser, databagstykke og endelig et såkaldt Watch Data-bagstykke, der er forsynet med et lille ur. Man kan her erstatte uret med en lille skive, hvorpå man kan skrive oplysninger. Klokketallet/det skrevne bliver indkopieret i billedhjørnet.

Objektiver

Objektivprogrammet er fuldt udbygget med en række fremragende og gennemgående kompakte og »billige« objektiver.

Andet

I øvrigt fremhæver firmaet, at man har gjort meget for at tætte kamerahuset mod vand og støv.

Opsamlingsspolen er forsynet med de samme multisidser som i MEM-modellen, hvilket går filmilægningen helt problemfri.

En anden god »lille« detalje er fastgørelsen af kameraremmen. Det sker med en lille lås og ikke med den sædvanlige negleknækker. Remmen kan dreje frit hele vejen rundt og kan desuden fæstnes, så kameraet hænger på hjøkkant. Fordelen herved er, at højrehånden og fremtræksarmen ikke bliver viklet ind i remmen.

Alt i alt et særdeles positivt bekendtskab, som jeg er ked af at skulle tage afsked med. Priserne er skrevet med småt andetsteds - men det overrasker ikke, at topkvalitet koster mange penge.

Kort sagt

Plus

Søgersystemet

Lysmålingssystemet

Motorerne

Finish og udformningen af en række detaljer

At lukkeren kan arbejde uden batterier

Minus

At det ikke er muligt at lave nøjagtige manuelle eksponeringsbestemmelser
Risiko for beskadigelse af matskive og spejl ved udskiftning af matskive
At 1/2000 sek. ikke holder normen